

Mölndals stad

Plan för samhällsstörning - när det som inte ska hända ändå inträffar

I händelse av besvärliga situationer som kan komma att påverka stadens förmåga att trygga medborgarna behöver man ofta organisera och leda arbetet på ett delvis annorlunda sätt jämfört med den normala vardagen.

Detta dokument beskriver grundstrukturen för hur Mölndals Stad organiserar arbetet när en svår samhällsstörning inträffar och utgör stommen till den plan för extraordinära händelser som varje kommun enligt lag är skyldig att upprätta.

Inledning

Bakgrund

Vi organiserar arbetet i vardagen för att få ut maximal nytta av nedlagda resurser. Detta är sunt eftersom vi vanligtvis befinner oss i ett relativt förutsägbart normalläge. Det kan dock inträffa att vi hamnar i en svår situation där våra vardagsrutiner inte längre räcker till för att utföra vårt uppdrag på ett betryggande sätt. Som kommun ska vi trots det leva upp till medborgarnas krav på leveranser i olika svårigheter samtidigt som vi ska kunna utgöra en viktig del i det nationella krishanteringssystemet.

Den grundläggande informationen om hur vi organiserar oss och vem som har vilket ansvar har vi samlat i detta dokument.

Denna plan ska fastställas och vid behov revideras av kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod.

Syfte

Syftet med dokumentet är att utgöra en bas för arbetet med att skapa och upprätthålla en bra förmåga att hantera samhällsstörningar.

Mål med stadens förmåga att hantera samhällsstörning

Staden ska ha en väl övad och utvecklad beredskap för att kunna medverka till att minska störningar, skador och onödiga kostnader vid samhällsstörningar eller extraordinära händelser. Staden ska vid en allvarlig händelse kunna:

- trygga livsnödvändig försörjning av de viktigaste mänskliga behoven,
- upprätta nödvändiga funktioner för ledningsförmåga och samband utifrån ett uthållighetsperspektiv,
- ha en anpassad förmåga att ge viktig och korrekt information till stadens allmänhet, berörda verksamheter och myndigheter. Informationen skall samordnas med andra aktörer och myndigheter,
- använda de samlade resurserna på sådant sätt att konsekvenser vid allvarlig samhällsstörning begränsas och att vitala samhällsfunktioner kan upprätthållas,
- snabbt, oavsett tidpunkt, kunna göra en analys av händelsen och värdera dess konsekvenser för samhället.

Målgrupp

Detta dokument vänder sig i första hand till krisledningsnämnd och till chefer i Mölndals Stad som ansvarar för stadens förmåga att hantera svåra samhällsstörningar både genom förberedelser och vid en akut händelse.

Ledningssystemet

Samhällsstörning

Med samhällsstörning menar vi en händelse som har större påverkan på vår förmåga att fullgöra vårt uppdrag och där våra ordinarie rutiner inte bedöms räcka till för att hantera händelseutvecklingen. Samhällsstörning är ofta en händelse där konsekvenserna rymmer en hög grad av oförutsägbarhet. För att göra detta mer begripligt hade det varit önskvärt att kategorisera störningarna enligt någon form av svårighetskala. Men, eftersom vi har att förbereda oss på en hög grad av oförutsägbarhet har vi istället valt att förtydliga genom att beskriva vilka olika delar vi bygger upp och hur dessa hänger ihop. Allt för att skapa en motståndskraftig grundstruktur.

Olika delar av krisledningsstrukturen

Enkelhet är nyckeln till såväl förståelse som nytta när det gäller stressiga situationer. I en händelse av samhällsstörning kan vi förvänta oss en hel del stress. Dels för att vi tvingas hantera situationer som vi inte är vana vid, dels för att vi har att göra med händelser vars konsekvenser ofta är både svåra och oförutsägbara. Grundkomponenterna i Mölndals Stads förmåga att hantera samhällsstörningar är

- förvaltningarnas krisledningsgrupper
- krisledningsstaben,
- informationscentralen och
- krisledningsnämnden.

Förvaltningarnas krisledningsgrupper

Varje förvaltning i Mölndals Stad ska ha en krisledningsgrupp som har förmågan att leda förvaltningen när den drabbas av en samhällsstörning och när ordinarie ledning inte räcker till för att hantera situationen. Förvaltningens krisledningsgrupp ska kunna verka såväl när den egna förvaltningen är drabbad som när hela eller större delar av staden drabbas.

Förvaltningschef ansvarar för att nödvändiga dokument upprättas och att organisationen är övad.

Krisledningsstab

För central ledning ska det finnas en krisledningsstab med förmåga att samordna förvaltningarnas verksamhet när flera förvaltningar går över till krisledning och förmåga att leda hela staden när krisledningsnämnden aktiveras.

Stadsdirektören ansvarar för att nödvändiga dokument upprättas, att organisationen är övad och att övningsplan upprättas för samtliga komponenter i krisledningsorganisationen.

Informationscentral

I Mölndal ska det finnas en informationscentral som kan aktiveras när det inträffar en samhällsstörning och behovet av informationsutbyte med omvärlden ökar.

Chef stadsledningsförvaltningen ansvarar för att nödvändiga dokument upprättas och att organisationen är övad.

Krisledningsnämnd

I händelse av en samhällsstörning ska det finnas en krisledningsnämnd som kan aktiveras när det finns behov av att samla den politiska ledningen och överta befogenheter från andra nämnder. Krisledningsnämnden regleras av särskilt "Reglemente för krisledningsnämnd".

Stadsdirektören ansvarar för att nödvändiga dokument upprättas och att organisationen är övad.

Aktivering av krisledning

För att få ut rätt effekt av sitt krishanteringssystem måste man säkerställa att det aktiveras när det finns behov. För att inte riskera att svåra samhällsstörningar hanteras som "besvärlig vardag" måste aktiveringen av krishanteringen vara enkel, tydlig och robust.

Säkerhetschefen ansvarar för att larmrutiner och larmkedjor är kända, uppdaterade och fungerande.

Flexibilitet och robusthet

Ovanstående delar av krisledningssystemet ska kunna sättas samman så att förmågan att möta samhällsstörningar etableras i alla lägen. Detta innebär att varje del måste ha en hög flexibilitet och en god robusthet.

Informationscentralen ska ha en beredskap att aktiveras så snart man bedömer att den ordinarie förmågan att utbyta information med omvärlden inte räcker till, oavsett hur svår eller omfattande själva händelsen är.

Vid en mindre samhällsstörning kan det räcka med att en förvaltning aktiverar sin krisledning för att hantera situationen medan resten av staden fortsätter att leda verksamheten genom ordinarie ledning.

Om händelsen är lite större behöver kanske två eller flera förvaltningar aktivera krisledning. Då ska krisledningsstaben träda in och samordna för att säkerställa att resurserna utnyttjas för stadens bästa.

I de lägen där krisledningsnämnden aktiveras ska krisledningsstaben kunna leda hela stadens verksamhet under krisledningsnämnden.

Det nationella krishanteringssystemet

I Sverige vilar vår nationella krishantering på tre grundprinciper:

- Ansvarsprincipen, innebär att den som i normalfallet har ansvar för en verksamhet också har det under en kris.

- Likhetsprincipen betyder att verksamhet och organisation skall så mycket som möjligt överensstämma i fred, kris och förhöjd beredskap.
- Närhetsprincipen betyder att kriser om möjligt skall hanteras så nära händelsen som möjligt, på lägsta möjliga organisatoriska nivå i samhället.

Det nationella krishanteringssystemet bygger på att kommunerna har en grundläggande förmåga att motstå svåra påfrestningar på den egna verksamheten. Kommunernas egna krishantering bygger på samma grundprinciper som det nationella. Kommunerna har även ett geografiskt områdesansvar inom vilket man ska samordna aktiviteter inom krisledningsområdet.

Planer och dokument

Vår förmåga att hantera samhällsstörningar behöver beskrivas på olika sätt. Dels för att vi snabbt och korrekt ska kunna aktivera vår krishantering men också för att våra åtgärder vid en samhällsstörning kunna förstås av andra, vars planer ska hänga ihop med våra.

I Mölndal har vi valt inriktningen att skapa en användbar och flexibel förmåga att hantera alla sorters samhällsstörningar. Detta innebär att vi i allt väsentligt undviker att skapa särskilda, i förväg låsta strukturer för olika händelser. Planer, övningar och färdighetsutveckling tar istället utgångspunkt i att bygga en robust och flexibel grundförmåga som kan hantera en oförutsägbar situation och händelseutveckling.

Utöver denna generiska förmåga att hantera samhällsstörningar ska olika funktioner i kommunen förbereda sig för händelser som till del kan förutses med risk- och sårbarhetsanalysen som grund. Denna planering ska alltid ta utgångspunkt i vår grundförmåga att hantera samhällsstörningar.

Dokumentstrukturen är indelad i tre olika grupper som sammantaget beskriver hur vi i Mölndal hanterar olika samhällsstörningar.

1. Plan för samhällsstörning (detta dokument) är en övergripande beskrivning av hur vi förbereder oss för och organiserar oss vid samhällsstörningar. Stadsdirektören ansvarar för att planen upprättas och hålls uppdaterad. Planen fastställs varje mandatperiod av kommunfullmäktige.
2. Planer, åtgärdskalendrar, checklistor mm för kommungemensamma delar av krishantering. Dessa dokument upprättas och uppdateras fortlöpande av funktionsansvarig. Stadsdirektören ansvarar med stöd av säkerhetschefen för att rätt dokument upprättas och hålls uppdaterade.
3. Förvaltnings specifika planer och detaljplanering inom ramen för utpekade ansvarsområden. Respektive förvaltningschef ansvarar för att rätt dokument upprättas och hålls uppdaterade.

Kommun-
gemensam

Förvaltning

Förtroende-
valda

Tjänstemän